

11.12.2023

Time: 2 Hrs

Marks: 60

Q. No.1: Answer any six in two sentences. दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (12 Marks)

1. Define pecuniary bias. आर्थिक पूर्वग्रह म्हणजे काय?
2. Define Corporation? महामंडळ म्हणजे काय?
3. State the essentials of Government Contract. सरकारी कराराचे आवश्यक गोष्टी सांगा.
4. Define irrelevant consideration. अप्रासंगिक विचार म्हणजे काय?
5. Define administrative law. प्रशासकीय कायदा म्हणजे काय?
6. What is meant by post decisional hearing? निर्णयानंतरची सुनावणी म्हणजे काय?
7. Explain dismissal *in limine*. डिसमिसल इन लिमिन म्हणजे काय?
8. What is conditional legislation? संशर्त कायदे म्हणजे काय?
9. What is improper purpose? अयोग्य उद्देश म्हणजे काय?
10. Explain injunction. मनाई हुकुम म्हणजे काय?

Q. No. 2: Write short notes on any two. थोडक्यात टीप लिहा. (कोणतेही दोन) (12 Marks)

1. Ombudsman ओम्बड्समन (लोकपाल)
2. Separation of power सत्ता विभाजनाचा सिद्धांत
3. Res Judicata रिस जुडीकेटा
4. Rule of law कायद्याचे राज्य

Q. No.3. Answer any two situational based questions. परिस्थिती जन्य प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (12 Marks)

1) An externment order was passed by the Deputy Commissioner of police under Bombay Police Act. It was challenged on the ground that the prosecutor itself is a judge as they have only investigated and collected evidences. मुंबई पोलीस कायद्यांतर्गत पोलीस उपायुक्तांनी एक तडीपार आदेश पारित केला होता. त्यांनीच तपास करून पुरावे गोळा केले असल्याने फिर्यादी स्वतः न्यायाधीश आहेत, या कारणास्तव त्यांच्या आदेशाला आव्हान देण्यात आले.

a) Whether any principle of law violated here? How? येथे कायद्याच्या कोणत्याही तत्वाचे उल्लंघन झाले आहे का? स्पष्ट करा?

b) When same department can act as prosecutor and judge? एकाच विभागाचे व्यक्ती अभियोक्ता व न्यायाधीश म्हणून केव्हा काम करू शकतो?

2) Section 144 of CrPC gives power to the executive to impose restriction on the freedom of speech and expression. Using this power, the speech to Mr. ABC refused by the local authority. Such refusal was challenged before the Court. फौजदारी प्रक्रिया संहितेचे कलम १४४ अधिकाऱ्याला भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावर निर्बंध घालण्याचा अधिकार देते. या अधिकाराचा उपयोग करून श्री. अबक ला भाषण स्वतंत्र स्थानिक प्राधिकरणाने नाकारले. अशा नकाराला न्यायालयासमोर आव्हान देण्यात आले.

U. B
Sem - III

Dec. 2022

a) Whether right to speech can be restricted? Provide the reason. भाषण स्वतंत्र अधिकारावर निर्बंध घालता येतील का? कारणे सांगा.

b) On what ground such power can be exercised? असा अधिकार कोणत्या आधारावर वापरला जाऊ शकतो?

3) A decision of suspension of 4 students was taken in the absence of them. Few girls had made complaint to Principal of the College. Due to these students got absconded and hence the notice could not be served to them. The decision was challenged. चार विद्यार्थ्यांच्या अनुपस्थितीत त्यांच्या निलंबनाचा निर्णय घेण्यात आला. काही मुलींनी महाविद्यालयाच्या प्राचार्याकडे या मुलाविरुद्ध तक्रार केली होती. हे विद्यार्थी फरार असल्याने त्यांना नोटीस बजावता आली नाही. या निर्णयाला आव्हान देण्यात आले.

a) Is any principle of law violated here? Explain. येथे कायद्याच्या कोणत्याही तत्वाचे उल्लंघन झाले आहे का? स्पष्ट करा.

b) In what situation the involved principle here can be exempted? कोणत्या परिस्थितीत येथे समाविष्ट असलेल्या तत्वाला सूट दिली जाऊ शकते?

4. Mr. Y was appointed as senior officer in the government department though he was not educationally and experience wise qualified for the post. श्री य ची सरकारी खात्यातील वरिष्ठ पदावर नियुक्ती करण्यात आली होती. त्यांच्याकडे त्या पदासाठी आवश्यक असलेले शैक्षणिक पात्रता आणि अनुभव दोन्ही हि नव्हते.

a) What can be done in such appointment? Is there any remedy available? अशा नियुक्तीमध्ये काय करता येईल? कोही उपाय उपलब्ध आहे का?

b) Explain the remedy available in details. उपलब्ध उपाय तपशीलवार सांगा.

Q. No.4: Answer any two in detail. सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (24 Marks)

1) Define administrative law. Discuss its nature and scope. शासकीय कायद्याची व्याख्या सांगा. त्याचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

2) Explain the tribunal. Describe the difference between court and tribunal. न्यायाधिकरण म्हणजे काय? न्यायाधिकरण आणि न्यायालय यातील फरक स्पष्ट करा.

3) Discuss how delegated legislation controlled? प्रत्ययोजित कायद्यावरील नियंत्रणाची चर्चा करा.

4) Discuss in short; थोडक्यात चर्चा करा;

a) Estoppel प्रतिबंध

b) Factors for the growth of the Administrative Law प्रशासकीय वाढीची कारणे
